

ЦЕРКОВЕНЪ ВЪСТНИКЪ

РЕЛИГИОЗНО-ПРАВСТВЕННО СПИСАНИЕ

„созижду църковъ мою, и врата адава не одолѣютъ ей“ (Мат. 16; 18).

ИЗЛИЗА ДВА ПЪТИ ВЪ МЪСЕЦА ВСЪКО 1 и 15 ЧИСЛО.

ЦѢНАТА НА СПИСАНИЕТО Е: За година . . . . . 8 лева „ шестъ мѣсеци. . . . . 5 „ „ три мѣсеци. . . . . 3 „ Въ странство за година 10 лева въ прѣдплатата.	ЕДИНЪ БРОЙ 40 СТ.	Всичко що се отнася до списание то се отправя до редакцията му въ гр. Харманлий. — Ръкописи назаду се не връщатъ. — Неплатени писма се не приематъ. За частни обявления се плаща въ всѣки пѣтъ по 20 ст. на рѣдъ.

СЪДЪРЖАНИЕ:

Седмиченъ календарь.—За притчитѣ и проповѣдитѣ на И. Христа (кратки разяснения).—Благодатенъ разговоръ за душата [записки изъ св писание].—Началото на Християнството.—По религиозно—Нравственното ни отпадане [продължение].—Какво трѣбва да пазимъ въ време на богослужение?—Какво е положението на нашето духовенство?—Свѣти при посѣщаванieto на болни и умирающи.—Побѣди страстьта!—Размишление върху необходимостта на вѣрата въ безсмъртието на човѣческата душа [продължение].—Значението на милостивята въ време на скръбъ.—Родителитѣ и дѣцата.—За знаменията и чудесата въ настояще време.—Краткостта на живота.—По църковната практика.—Новини отъ Църковно-Обществении животъ въ другитѣ държави.—Учението е свѣтлина, а Невѣжеството — Тъмнина [продължение].—Бесѣди върху Християнското богослужение [продължение]. Обявление отъ редакцията.

СЕДМИЧЕНЪ КАЛЕНДАРЪ

15 Сѣб. Св. мѣч. Лукпанъ.	22 Сѣб. Св. Аверкий
16 Нѣд. † Св. Лонгинъ Сотникъ	23 Нѣд. † Ап. Иаковъ братъ Божий
17 Пон. Св. Пр. Осия и преп. Андрей	24 Пон. Св. мѣч. Арета
18 Втор. Св. Еванг. Лука.	25 Втор. Св. Мѣч. Маркиянъ и Мар.
19 Срѣда Св. <i>Иоанъ Рилскій</i>	26 Срѣда <i>Св. Вел. Димитрий</i>
20 Четвър. Св. Вел. Артемий и Гер.	27 Четвър. Св. мѣч. Несторъ
21 Петъкъ Св. Преп. Иларионъ	28 Пет. † Св. Мѣч. Тарентъ и др.

ЗА ПРИТЧИТѢ И ПРОПОВѢДИТѢ НА И. ХРИСТА.

(Матт. 13, 1—15; Мар. 4, 1-34; Лук. 8, 4—18).

За да изяви, че е настѣпило на земята царството Божие и че ще сѣе въ сърдцата на човѣцитѣ спасително сѣме отъ Слово-

то Божие, Исусъ Христосъ прѣдлагалъ учението си подъ разни видове: ту положително е искалъ и заповѣдалъ за изпълнението на опрѣдѣленитѣ правила, ту свѣтвалъ да ся въскачатъ къмъ истинскій пѣтъ, ту хвалялъ ревноститѣ изпълнители на закона, ту окорявалъ лжжливо-мждрецитѣ. Той прѣдлагалъ учението си, като водялъ

дълги бѣседи съ книжниците и учителитѣ на закона съ достъпенъ языкъ за малки и възрастни за да би се изпълнило старото пророчество (Псал. 77, 2); наистина, Той е говорилъ съ лѣгкъ языкъ за да може да запечати Словото Божие дълбоко и силно въ сърдцата на чловѣцитѣ.

Притчата за съзателя и съмето.

Въ 19-та недѣля слѣдъ пятдѣсятницата литургийното Евангелие се чете отъ Лук. 8 гл., 5—15 ст.—притчата на И. Христа за съмето. Тази притча свидѣтелствува, че Той прѣдлага учението си на всички безъ разлика, подобно на съмето. Ако спасителното съме,—Божийтѣ думи не привасятъ еднакви плодове, то тази разлика произлиза отъ своиствата на самата нива, която го приема т. е. чловѣческитѣ сърдца.

Притчата за исцѣлението на бѣснитѣ.

(Марк. 4, 35—41: 5, 1—20; Матт. 8, 28—34; Лук. 8, 26—39).

Въ 20-та недѣля слѣдъ пятдѣсятницата воскресното евангелие ни повѣствува за притчата на И. Христа съ която излага обстоятелствата за изгонванието бѣса отъ двама бѣсени, като се описва срѣщата на бѣснитѣ съ Христа и викътъ на нечестивий духъ. Алгорический смисълъ на тази притча И. Христосъ, по думитѣ на Св. Златоуста, иска да остави бѣсоветѣ на земята по причина, че хората чрѣзъ борбата си съ тѣхъ да ся явятъ по-искусни въ добродѣтелята. Допуща на бѣсоветѣ да влѣзтъ въ свинитѣ и да се погубятъ въ водата, за да отвлѣче Гергесинцитѣ отъ привързанността имъ къмъ земнитѣ прѣдмѣти и чувствени удоволствия и да ги накаже за нерадението имъ за духовнитѣ си добрини. Въ тази притча може да се види образътъ на Господнето посѣщение за нашитѣ души. Едно Негово появявание освобождава чловѣка отъ легиона на страстьта и отъ влиянието на нечиститѣ духове. Отъ друга страна съ изгубванието на нѣкои земни добрини, които незаконно и нечисто сж присвоени, вмѣсто да се искаже признателность на Божията Промисълъ, то пробужда се у мнозина скръбъ за изгубенитѣ и изгоненитѣ отъ чловѣка благодать Божия.

БЛАГОДАТЕНЪ РАЗГОВОРЪ
ЗА ДУШАТА.

(Записки изъ Св. Писание)

(Продължение отъ I-ий брой)

Души върни въ Бога а) искупва: Господъ избави душата на робитѣ си и отъ онѣзи, които ся надѣватъ на него, никой нѣма да бѣде осѣденъ (Пс. 33, 23). Богъ ще избави душата ми изъ рѣкѣта адова (—48, 16).

б) *Пази*: Господъ пази душитѣ на прѣнодобнитѣ си (Пс. 96, 10). Господъ ще те пази отъ всяко зло, ще пази душата ти. Господъ ще пази исхождението ти и вхождението ти отъ сега и до вѣки. (—120, 7—8.).

в) *Освобождава* (тѣзъ всѣкаква скръбъ): Давидъ казалъ: живѣ Госодъ, който избави душата ми отъ всичко утѣснение (2 Цар. 4, 9).

г) *Съживява*: Господъ съхранява въ животъ душата ви (Пс. 65, 9). Елате къмъ менъ, послушайте и душата ви ще живѣе (Ис. 55, 3).

д) *Освѣтлява*: Самъ Богъ на мирътъ да ви освяти всѣсовершенно. Вѣренъ е онзи, който ви призова и ще го направи (Сол. 5, 23 — 24).

е) *Наставя на пѣть*: Господъ мя води прѣзъ пѣтеки на правда заради името си. (Пс. 22, 3).

ж) *Развѣселява*: въ множеството на грижитѣ на сърдцето ми, Твоятѣ утѣшения развѣселихъ душата ми (Пс. 93, 19).

з) *Дава покой*: попитайте за пѣтеки отъ вѣки дѣ е добриятъ пѣть и ходете по него и ще намѣрите покой на душата си. (Иер. 6, 16). Научете се отъ менъ, защото съмъ кроткъ и смиренъ на сърдце и ще намерите спокойствие на душата си.

Душата на върнитѣ трѣбва а) *грижливо да пазятъ себѣ си въ правѣдность*: Внимавай на себе си и пази добръ душата си (Втор. 4, 9). Който пази пѣтьтъ си, угазва душата си. (Притч. 16, 17).

б) *Отбѣгвай отъ злитъ пѣтица*: Пѣтьтъ на праведнитѣ е, да ся уклонятъ отъ злото (Притч. 16, 17).

в) *Упражнявайтея въ търпение*: съ търпението си придобийте душитѣ си (Лук. 21 19).

г) *Надѣвайтея въ Бога*: той е помощъ наша и щитъ нашъ. (Пс. 32, 20). Почакахъ Господа, почака душата ми. (Пс. 129, 5). Да

уповае Израилъ на Господа (Пс. 129, 7).

д) *Обръщайтесь къмъ Господа:* къмъ Тебѣ, Господи, възвсихъ душата си (Пс. 24, 1; 85, 4).

е) *Прилѣпетея къмъ Господа:* прилѣпихъ душата ми вслѣдъ тебѣ (Пс. 62, 9).

ж) *Благославяйте Бога:* благославяй, душе моя, Господа: и всички вътрешни мои, свято то му имя. Благославяй, душе моя, Господа, и не забравяй всичкитѣ му благодѣяния (Пс. 102, 1—2). Да живѣе душата ми и да тя хвали (Пс. 118, 175).

з) *Радвайтесь въ Бога:* Съ Господа ще ся хвали душата ми: Смирениитѣ ще чуягъ и ще се зарадватъ (Пс. 33, 3). А душата ми ще ся весели въ Господа, ще се радва въ спасението му. (Пс. 34, 9). Но ти, о, душе моя, имай тихо упование на Бога, защото отъ него е чаканието ми. Той е наистина канара моя, и спасение мое (Пс. 61, 5).

и) *Искренно желай за Бога:* Жадна е душата ми за Бога, за Бога живаго; както еленътъ желаетъ за воднитѣ извори, така и душата ми желаетъ тебѣ, Боже! (Пс. 41, 2—3): прѣмира душата ми за дворитѣ Господни; сърдцето ми и плътта ми радостно викатъ къмъ Бога живаго (Пс. 83, 3). Да не скриешъ отъ менѣ лицето си; да не отхвърлишъ съ гнѣвъ робътъ си. Ти ми станъ помощъ, недѣймя отхвърля и недѣймя оставя, Боже, спасителю мой. (Пс. 26, 9).

і) *Прѣдайся въ Божийтъ рѣцѣ:* Извѣди мя изъ еетьта, която скрито поставиха за менѣ. Въ рѣцѣтъ ти прѣдавамъ душата си, ти си мя избавилъ, Господи Боже на истината. (Пс. 30, 5—6).

Слѣдва.

НАЧАЛОТО НА ХРИСТИАНСТВОТО.

Прѣди 19 вѣка (безъ шесть год.) Кесаритѣ бѣхъ распространили завоеванията си надъ образованныйтъ миръ и великата Римска Империя бѣ достигнала до най-високата степенъ на могуществото си. Вѣкътъ за който говоримъ, бѣ забѣлжителенъ по умственната си дѣятелность. Той бѣ наистина златныйтъ вѣкъ на Римската писменность; обаче той бѣ и единъ вѣкъ на нравственно отпаданіе. Това се потвърждава и отъ собственнитѣ му писатели и отъ нинешнитѣ

историци. Ренанъ казва: „Людостъта и жестокостъта управлявахъ частъ и направихъ Римъ единъ истински адъ.“

Въ този вѣкъ ся роди въ едно назначително село на империята едно отроче, което се наименоува Исусъ. Като достигна 30 год. възраст. той почна да посѣщава селата на отечеството си и да поучава народътъ. Той говори странни думи за себе си и за дѣлата си. Нѣкои си го слушахъ съ радость; нѣкои си ся ругаяхъ съ него, а други го прѣслѣдвахъ до смъртъ.

Какво произлезе отъ този чловѣкъ на когото началото бѣ толкова скромно, вѣжканиитѣ обстоятелства толкова неблагоприятни и животътъ му толкова кратъкъ? Какво впечатление направи този смиренъ чловѣкъ на онази велика империя, на която славата испълни свѣтътъ? Какво влияние направи той върху онази сила, на която цѣлитѣ свѣтъ не е можалъ да противостои? Нека безпристрастната история да отговори на тѣзи питання. Единъ знаменитъ французски историкъ доказва, че Евангелието на Исуса Христа „е завладѣло Гърция, Римъ и варварска Европа“. Християнството спрѣ ови ужасенъ потокъ на пороциитѣ, който бѣ прѣтиснжалъ тогава цивилизацията. То извади свѣтътъ отъ едно безчестіе, за което е стыдно да се говори въ днешно врѣме. Даже онѣзи, които отричатъ божеството на И. Христа, прииматъ, че неговото дохождание е било най-значителното събитіе въ цѣлата история на минжлото; и че то повече отъ всяко друго нѣщо е имало влияние върху свѣтътъ.

Деветнадѣсятъ вѣка сж се изменили откакто Исусъ е живѣлъ и умрѣлъ. Какви чудни промѣненія сж станжли оттогава насамъ. Прочутитѣ школи на Гръцката философия отколѣ сж са затворили, и словата на Римската Империя отдавна е изчезнала, Християнството обаче е продължавало да съществува прѣвъ всичкитѣ тѣзи 19 вѣка. Измежду безчисленнитѣ промѣненія на минжлото само то не се е измѣнявало. Посредъ развалинитѣ на минжлитѣ учреждения, то само стои твърдо върху едно непоколебимо основание. То е било свързано съ началото и порастванието на великитѣ царства, които сега управляватъ свѣтътъ; и до такъва степенъ то е повлияло обичаитѣ, законитѣ

и учрѣжденията на образованието, защото мнозина доказватъ, че сегашното образование е плодъ на християнството. Единъ английски историкъ, ако и да бѣше атеистъ, принуденъ бѣ да припознае, че свободата се образува отъ Евангелието. Макали, другъ единъ историкъ, като говореше за срѣднитѣ вѣкове, уподобява Църквата Христова на единъ ковчегъ, който е плувалъ самъ посрѣдъ мракътъ и бурята надъ погопътъ, и е носялъ въ себе си сѣмето, отъ които една по-главна цивилизация трѣбваше да изникне. Народнитѣ учрѣждения по мира сж длъжатъ единствено на християнството. Началото на християнството е слѣдователно единъ много важенъ въпросъ за онѣзи, които издирватъ силитѣ подъ влиянието на които винѣшната цивилизация се е образувала. Всякой разсѣдителенъ историкъ непрѣменно трѣбва да разгледва въпросътъ: „Кой бѣ Исусъ Христосъ?“ И всякой, който го издирва добръ въ кржгътъ на благоприличието, ще се убѣди, че ако той бѣ онова, което обяви самъ си да е—Синъ Божий, то неговото чудесно влияние въ минжлото не е вече чудно нѣщо. Тогава всичко е ясно; но, ако напротивъ ний отрѣчемъ, че той бѣ онова, което провъзгласи себе си да е, то историята на образованието свѣтъ прѣзъ минжлитѣ вече 19 вѣка остава една гатанка, която никой не е можалъ да рѣши.

(Слѣдва)

ПО РЕЛИГИОЗНО-ПРАВСТВЕННОТО НИ ОТПАДВАНИЕ.

(Продължение отъ брой I-ий)

Ще кажемъ още нѣколко думи по горното заглавие; но да ся изложи историята същността и явната рационализация и безправственостъ не ще ся задоволимъ съ нѣколко колонки отъ списанието си.

Явнеството бѣше уязвило дълбоко сърдцето и душата на българина, но християнството се яви на врѣме и изцѣри тѣзи язви и за дълго го държа въ пжтя на разумния животъ. До прѣди освобождението всѣки българинъ се гордѣше справедливо съ името си, защото то не бѣше опятнено

отъ тинята на порока. Евангелието, отъ което нашиятъ българинъ черпеше морална свѣжостъ и сила въ борбата си съ порока, мрака и огнѣтителитѣ, отваряше истинний пжтъ на душата му, която бѣше чиста и свѣтла. Съ гордосъ се носеше името българинъ, защото то бѣше символъ на честностъ и справедливостъ, скромностъ и срамежливостъ, щедростъ и смиренномудрие. Да, то криеше понятие и благородностъ, но до тогава, до когато Евангелието бѣше отворено до тогава, до когато българинътъ мислеше за народътъ си, за сѣбе си, а да мисли човѣкъ за себе си значи „да мисли за душата си.“ Нѣмаше нужда да мисли за разврата, защото той липсуваше въ народа. Никой не мислеше за порока, защото българската душа бѣ устояла срѣщу ударътъ му. Не отказваме, че между пълнитѣ и добри классове не е имало плѣвелъ. Имало е лица съ маски; уста по които е играла приструвката и лицемѣрието; душа потопена въ тиня, мракъ и унижение. Имало е хора, които сж си служили съ разни срѣдства за постигане на зли и гнусни намѣрения, за удовлетворение на нискитѣ си инстинкти, но, „това сжщото може се каза за всичкитѣ блага на свѣта.“ (Беконъ). Но болшинството е било чисто и неопетнено и за това тогава повечето се не грижеха за тѣлото си, за имотътъ си, а за цѣлъ народъ, за когото жьртвуваха мило и драго. Въ главата на българинътъ тогава се въртеха възвишени идѣяли за по-добръ животъ и по-добро и по-свободно развитие. Новоскоенитѣ му идѣли — резултатъ на неговата нравственостъ, съзнание и образование, търсеха своята реализация. Да, това бѣше така до тогава, до когато Евангелието бѣше отворено и до тогава, до когато той (българинътъ) бѣ почналъ да не мисли само за себе си (защото нѣмаше нужда), а за цѣлъ народъ. Тогава имаше нужда отъ патротически слова, а днесъ — отъ морални; тогава българитѣ се грижеха за благо и славата на цѣлъ народъ, а днесъ, повечето отъ тѣхъ за тѣлото си. . . .

„Внемли себѣ (Втор. 15, 19). Не почитай за велико това, което служи за привремений ни животъ и отъ слабостъ къмъ него не ставай немарливъ за прѣимущественний си животъ. Не мисли за себе си, т. е. за душата си, н'я ск-

рашавай, за нея се грижи и внимателно отбъгвай всѣка нечистота, която може да и се събуди отъ порока; очисти я отъ всѣкой грѣховенъ срамъ; окраси и провѣшти я съ добродѣтель." (Св. Василий).

Да, но тогава се даваше на „плътта — храна и покровъ, а на душата — благочестие, любовъ къмъ добродѣтеля, поправление на страститѣ," а днесъ се дава прѣдпочитание на плътта, а забвение на душата.

Какъ стана това?

Освободителната война се подкачи и свърши, а българинътъ се освободи — доби свободата си, която дава необходимитѣ условия за по-голъма и по-обширна образованост, а стремлението за свобода и образование се прѣплитатъ, взаимно си помагатъ и дваждъ усилватъ туй стремление, което тика народитѣ къмъ прогресъ. . . . „*Всѣка война носи съ себѣ си съмето на разврата.*" То намѣри почва и въ българската невинна душа. Тая почва бѣше въ заразенитѣ, малодушнитѣ, ленивцитѣ, и въ неуякчената нравственностъ. Тѣ, наедно съ сѣячитѣ, посѣяха отровното сѣме и подготвиха почвата на моралното ни — религиозно-нравствено отпадане. Съмето хвана корени и ето даде плодъ. Свободата ни притисна съ новъ порокъ, позоръ и крайното унижение. . . .

Евангелието се затвори и се захвърли като непотрѣбно. Развратнитѣ софизии побѣждавахъ догмитѣ на християнството, защото нѣмаше кой да ги спрѣ. Народътъ ни трѣбваше да прѣмине моста на мрака и то за *кефи* и по примѣра на нѣколко глупци, които посѣщаванието на *Църквата* замѣниха съ това на тунелтъ (да не кажемъ крайно гнуснитѣ домове), а Евангелието съ догмитѣ на неоснователнитѣ атеисти, глупавитѣ развратници и разни порнографисти и младежтъ се насука съ ядовитото сѣме. Отецеството ни ся изпълни не съ закоравели въ заблуждението си фарисеи и книжници, а съ разбрани и неразбрани, учени и невѣжи развратници, а и никой не възъ *бича* да ги изгони. Това ли сѣ мислили, когато сѣ подкачили политическата ни борба, нашитѣ апостоли и труженници!? Това ли е било идеала имъ, когато сѣ работили и сложили кости за нашата независимостъ?!

За съжаление е, но е фактъ, че нѣкои нѣма да сгрѣшимъ, ако кажемъ по-вечето)

отъ нашитѣ по-интелигентни сили се ваятъ умишлено въ тинята на мрака, на порока, позора и унижението. Тий освѣнь, че си ваятъ сами, но даватъ примѣри и на невѣжата — двоенъ осѣдителенъ смъртенъ грѣхъ. Това ли е тѣхния краенъ идеалъ!? Ний отъ тѣхъ чакаме прогресъ, а тѣ ни готвятъ тиня; искаме и чакаме отъ тѣхъ свѣтлина, а тѣ ни готвятъ „*мракъ и тѣма смъртна.*" Ний ги имаме като спасителенъ компасъ на народното просвѣщение, а тѣ ни тласкатъ въ скалитѣ и пропостъта. . . .

Сега разврата е природна нужда, която търси неуглаеемо удовлетворение. Питетата сѣ ележира на нашитѣ тѣги и скърби, приченени въ насъ велѣдствие — разврата. Държанската е на мода; тя е символъ на щастие и икономия, честний и священъ съюзъ съ невинната дѣвойка ни носи семейна крамола, раскошество и нещастенъ животъ. Посѣщението на храмътъ, театъртъ и научнитѣ вѣчеринки сѣ просто губение на врѣме и сънь, а тунелитѣ, шантанитѣ и баловитѣ ни водятъ въ пѣтя на истенното свѣтоносно щастие. . . ! Итова се върти отъ лица, които трѣбва да служатъ за примѣръ. Тѣ забравиха, че сѣ учили, или чели, или слушали нѣкое врѣме, че цѣльта на моралтъ е била и ще бѣде (както върви свѣтътъ) да спомогне въ прѣмахванието и очистванието на чловѣчката душа отъ всичкитѣ страсти и похождения, а съ това да покаже и пѣтътъ на разумното развитие. Да, това тѣ забравихъ, защото умишлено дадохъ първенство и воля на тѣлото -- на земното си начало. Тѣ забравиха, че „*тѣлото понижава височината на нашитѣ мисли и ни прѣвзрзва къмъ земята, насъ, които трѣдва да се възнесемъ къмъ небето.*"

Безполѣзно ще бѣде да хабимъ думи и врѣме, да докараме съзнание въ тѣзи, които умишлено посѣгатъ на своето и народното щастие и здравие, ако тѣ сами се не сѣпнатъ. Да се притечемъ на помощъ и да ся погрижемъ за несъзнателнитѣ и слабитѣ: които се водятъ по примѣра на ужъ образованитѣ на които душата е *lassata sed non satiata* (уморена, но ненаситена). Да, да се притечемъ на помощъ и да подадемъ рѣка на заблужденитѣ и на потъвающитѣ сили въ тинята. Почитаемото Правителство, и духовното началство, които днесъ сѣ въ добри

сѣотношения и работятъ паралелно за благо-
гото на Отечеството ни, които сж пазителитѣ
на народното, семейното и индивидуалното
щастие, нека задружно употрѣбятъ една
власть, която имъ дава народната воля и
законътъ на челоувѣческото благосѣстояние;
нека унищожятъ злото, което е хванало ко-
ренъ. Нека законътъ бжде строгъ и жес-
токъ бичъ, а Евангелието, да е свѣтлина на
потавающитѣ и заблуденитѣ. То винаги е
прониквало съ своята свѣтлина и въ най-
тъмнитѣ пещери въ най-отдалеченитѣ кѣто-
ве и е растопявало и най-коравитѣ сѣрдца.
Дано неговийтъ животворенъ електриръ об-
лекчи и изцѣри народното щастие и здра-
вие. . . . .

Мнозина ще ни се смѣятъ, още по-мно-
зина ще ни съчувствуватъ, а ще има и кои
да сж хапять. . . . .

Мрѣжата на порока е хвърлена на пи-
роко, а младежтъ е оплетенъ въ нея. Явѣ-
те му се на помощъ да не проклина живо-
та си, васъ и вѣкътъ въ когото живѣе. Неж-
ната и скромна съпруга се пита, гдѣ лѣжи
корена на оничтоженото ѳ семейно щастие
и оцятнението на священниитѣ ѳ браченъ
сѣюзъ. Младежтъ не може да се сѣвземе и
избави отъ заблуждението. Невѣжата се во-
ди слѣпо по примѣра на *образованитѣ*, а пра-
вителството дири извора на причинитѣ на
толкова прѣстѣжления. Да, всѣкой търси, а
то е разврата, порока и крайното унижение,
а то е *„не-естественото отклонение на чело-
вѣка извънъ прѣдѣлитѣ на естественитѣ нуж-
ди, — разврат“*. (Н. Гончаровъ).

Мракъ владѣе, а нѣма ли свѣтлина?

Слѣдъ насъ иде поколение, което ще
ни сѣди и проклина — и ще има право.
Разврата спира прогресса, а съ това ли ще
се гордѣятъ съ насъ нашитѣ потомци?

Источникътъ отъ моралний електриръ
е голѣмъ и богатъ. У насъ малцина сж тѣ-
зи, които черпятъ отъ него; още по-малцина
го приематъ като истененъ лѣкъ на душата
и доста много сж тѣзи, които нито го пог-
леждатъ, нито мислятъ за него, а още по-
лошото е, че го прѣзиратъ. Слѣдоущий пътъ
ще занимаемъ читателя по религиозното от-
паданние. —

Какво трѣбва да назимъ въ врѣме на Богослужение?

1) Длжжни сме да ходимъ на църква въ
началото на Богослужението.

2) При влизанието въ църква, не трѣбва
да тропаме съ обувката си. Тропанieto при
ходение изъ църква нарушава молитвата на
другитѣ, заглушава четението, — исказва се
невнимателность къмъ св. мѣсто.

3) При влизанието въ църква, длжжни
сме да произнесемъ думитѣ: „Боже! милос-
тивъ буди мнѣ грѣшному“ и направимъ на
себѣ си кръстно знамение безъ да бързаеме.

4) Изъ църква не трѣбва да ходимъ
отъ мѣсто на мѣсто, не трѣбва да ся озър-
таме насамъ натамъ, да ся въртимъ, да шу-
молимъ, да ся капляме, особенно въ врѣме
на четението.

5) Не трѣбва да ся натискаеме едни дру-
ги и да бързаеме съ наспрѣваряние при цалу-
ванието на Св. кръсть, Евангелието или
Праздничната икона. Святията не бѣга отъ
насъ, само ний да ся не огдѣляме отъ нея.

6) Влизанието въ Алтара е строго заб-
ранено (5 Всел. Соб. пр. 19 пр. Номок. 66),
съ исключение само на църковний ктиторъ
и настоятель.

7) Не трѣбва да излизаме изъ църква
особенно послѣ Херувимската пѣсьнь до са-
мийтъ край на литургията.

8) Въ врѣме на Богослужението не би
било злѣ, ако при пѣнието на думитѣ *„при-
идите поклонимся“* или *„поклонимся святому
воскресению“* и при четението на Господнята
молитва, да направимъ земенъ поклонъ, как-
то е било въ старо врѣме.

9) Въ врѣме на Богослужението трѣбва
внимателно да слушаме тѣзи молитви, които
ся пѣятъ и четятъ тамъ, тѣ сж пѣятъ и че-
тятъ отъ всички лица, които стоятъ въ цър-
квата. Още трѣбва да си спомнюваме за тѣ-
зи Св. събития, които означаватъ тѣзи и
други обряди въ Богослужението.

Отъ всичко туй ний ся не уморяваме,
ако изпълнимъ при всичко, че Богослужение-
то е продължително, — трѣбва да ся помо-
лимъ усърдно.

При това нужно е всякога да помнимъ,

че трѣбва да ся молимъ отъ всѣ сърдце и не за себѣ си само, но и за всички други присѣтствующи съ насъ при Богослужението, така и за тѣзи, които отсѣтствуватъ били тѣ приятели или наши заклѣти врагове.

КАКВО Е ПОЛОЖЕНИЕТО НА НАШЕТО ДУХОВЕНСТВО?

Всякой приема днесъ, че единъ священникъ или проповѣдникъ трѣбва да има едно доста високо образование, свѣтско и духовно и че неговото семейство трѣбва да служи за образецъ на високъ нравственъ животъ. Това се изисква не само отъ епохата въ която живѣемъ, но и отъ църковнитѣ постановления. Нуждата отъ такива священници се усѣща вече и отъ насъ Българитѣ и за това сж се отворили семинарии; но за сдобиването на нашитѣ църкви съ достойни священници не е достатъчно да се отворятъ една, двѣ и повече семинарии въ отечеството ни, ако не се промисли и за срѣдствата за поддържането на тѣзи священници. Днескашниятъ български священникъ се намира въобщо въ такова бѣдно положение, което е унижително и за званието му и за църквата на която служи. Ний познаваме единъ селски священникъ, който отъ нѣколко години насамъ отказва да священнодѣйствува, само защото чувствува това унижение. Нѣкой ще кажатъ, че „олтаремъ служащи олтаремъ питаются“, и че ако священникитѣ сж се поминували отъ олтарьтъ днесъ, защо да не се поминува отъ него и за напредъ? Добрѣ, но днескашниятъ приносъ на олтарьтъ не е достатъченъ за поддържането на единъ священникъ, който трѣбва да притежава всички ония качества и достоинства прилични на званието му и на когото семейството трѣбва да бжде, както казахме образецъ въ умственно и нравственно отношение на онѣзи, които сж подъ вѣдомството му. Прѣди 15—20 години голѣма нужда се усѣщаше по насъ за учители и лѣкари, и догдѣто общинитѣ не се показахъ готови да имъ даждъ една достатъчна заплата, тѣ нарѣдко се намирахъ. Сжщото ще бжде и съ священници-

тѣ. Ний не вѣрваме, че едно лице, което е получило едно доста високо образование, би пожелало да постъпи въ священство при днескашнитѣ условия отъ които бедствува священника. Като гледа, че учителитѣ и чиновникитѣ приематъ доста голѣми плати и че тѣхното бждще е осигорено до нѣкадѣ и отъ правителството, то не би приело да стане священникъ безъ обаче на една редовна и опрѣдѣлена заплата. Както и да е, въпросътъ за поддържането на достойни священници у насъ е твърдѣ важенъ. Т. Т. Високи Прѣосвященства съставляюща Св. Синодъ трѣбва по-скоро да го взематъ въ внимание, защото колкото повече се отлага толкова повече народътъ ще изгуби своето уважение къмъ санътъ на священникитѣ и на всичкото духовенство и може би и къмъ самата църква.

Ний сме дълбоко убѣдени, че при новитѣ съотношения на Св. Синодъ съ Поч. Правителство, Т. Т. В. Прѣосвященства ще сумѣятъ да докажатъ нагледно комуто се слѣдва, че тѣ иматъ право и присърдце да работятъ не само за интереситѣ на Църквата, но и още за ония на България, както ги разбира сега цѣлий народъ. На Поч. Правителство остая да оцѣни добритѣ настроения на Св. Синодъ и да му даде всичкото си съдѣйствие и поддръжка по приетата му нова дѣятелностъ. Да се уважатъ, както заслужватъ трѣбванята на църквата и да се удовлетворятъ, ще бжде споредъ насъ единъ актъ на високо благоразумие и на просвѣтенъ патриотизмъ.

Въ числото на всички удовлетворения, дай Боже, да бжде и новото подобряване на духовенството ни въ материално и морално отношение. А това е много желателно.

Съвѣсти при посѣщаването на болни и умирающи,

За да се примири (сдобри) человекъ съ съвѣстѣта си трѣбва да ся исповѣда и приобщи съ Св. Тайни — Тѣлото и Кръвта Христови, които не само, успокоително ще дѣйствуватъ на душата му прѣзъ тукаш-

ний животъ; но и олекчаватъ се неговитѣ мъжки при прѣхожданието му въ вѣчността. По думитѣ на Св. Златоуста, ако чловѣкъ успѣе, прѣди смъртний си часъ, да се исповѣда и причасти съ Св. Тайни, то при раздѣлянието на неговата душа съ тѣлото, тя ще бжде придружена отъ множество ангели заради тази святиня съ която той ся е стодобиль прѣди смъртъта си. Ето защо Св. Церква внушава на всѣкой священникъ „да ся варди денѣ и ноцѣ съ покаяние и съ причащение.“ т. е. на всякой часъ да бжде постоянно готовъ за да придаде причащение на болникътъ. И ако би единъ енорийски священникъ по каквато и да е причина да не може да привтаса за скоро при болния: то, ако се случи нѣкой другъ вѣнкашенъ [страненъ] священникъ и го помолятъ даже ако ще би и чужди енориоти, то такъвъ не е въ правото си да отказва отъ изпълнението на тази треба. Священникъ, който по своето си нерадение, препустне да умре единъ боленъ за когото е билъ поканенъ да го причасти, такъвъ се отстранява врѣменно до гдѣто се раскае и поправи (Уст. Конс. ст. 183), а ако се укажатъ други по-важни обстоятелства, може да бжде даже и съвсѣмъ лишенъ отъ сана. Тѣзи, които не обадятъ своеврѣменно на священника да причасти болния, подлежи на отлъчка отъ причащение. „Ако единъ умрѣ не причастенъ, забѣлѣзъ Св. Иоанъ Златоустъ, то священника не преобрѣщали спасението си? *Души бо погибель единиа толику иматъ тизету, слико никое же представити можетъ слово.*“ (Изъ Ап. дѣяния).

Освѣнъ това, относительно исповѣдъта и причащението сжществуватъ слѣдоущитѣ постановления: 1) Болнитѣ могатъ да ся причащаватъ въ кжцитѣ си на всѣкое време безъ обаче прѣдварително гвѣяние и изпълнението на тѣзи правила за причащение които сж обязани за здрави причащеници. 2) За таквато е необходима само исповѣдъ, която трѣбва да се изврши на самѣ [всички други членове отъ семейството на болния, трѣбва въ това врѣме да иджтъ въ друга стая]. Слѣдъ исповѣдъта се четжтъ надъ болника останжилитѣ молитви (по чинътъ „когато причисти болния“) *Господи Боже нашъ, Петрови и блудницѣ*“ и т. н., слѣдъ

това слѣдва да ее исчете разрѣшителната молитва (по реда на покаянието): „Господь и Богъ иапъ, Иисусъ Христосъ, Своєю благодатию и чловѣколюбиемъ да проститъ ти. . . . и азъ недостойний иерей. . . . прощаю и разрѣшаю тя отъ всѣхъ грѣховъ твоихъ“ и т. н. . . . (Сг. въ требника: „Рѣда, когатоселучи да се даде причащение на боленъ за скоро“). 3) Причащаванието на болния трѣбва да ся изврши въ присжтствието на церковния клиръ и прѣдъ всичкитѣ лица, които ся намиратъ въ домътъ на болния. 4) Ако единъ чловѣкъ е опасно боленъ и се намира подъ епитимия, то, каквато и да е тя, даже ако ще би да е наложена и отъ Архирея (Карт. 52), въ такъвъ случай всякой священникъ има право да разрѣши на кающия болникъ. 5) Въ случай, че болния оздравѣе, длжженъ е непрѣменно да доврши епитимията и, слѣдъ това, да ся яви на свойтъ си исповѣдникъ. 6) Болни, лишени отъ съзнание (напр. въ врѣме на припадване) е строго забранено причащаванието имъ, до тогазъ, до гдѣто не дойджтъ въ себѣ си и да бжджтъ въ състояние да искажетъ желание за че сж се раскаjali отъ грѣховетѣ си. Подобни на такива не трѣбва да се причащаватъ и *умоповреденитѣ и бѣснитѣ*, особенно, ако тѣ, въ болката си несъзнателно богохулствува, а колко повече — мъртвитѣ, както това сж правилни нѣкой неблагоуразумни християне (напр. маркионитѣ), противъ които е вѣставалъ Св. Златоустъ, като ся е обръщаль къмъ тѣмъ съ въпросътъ: „кажете, моля ви ся, на кому е казалъ Спасительтъ: *еще не сѣбсти плоти Сима чловѣческаго* и пр. — *живимъ или мертвимъ?*“

Правилата отъ Св. Събори запрѣщаватъ да ся дава Св. Тайнство на умрѣли тѣла, като забѣлѣжватъ: „Такива нито могатъ да приематъ, нито могатъ да яджтъ“ (Картаг. 25; VI Всел. 83).

ПОБѢДИ СТРАСТЪТА!

Колко е хубаво да побѣдишь страстѣта. Послѣ побѣдата чувствувашь на сърдцето си легко, а на духътъ си тишина и възвишенность!

РАЗМИШЛЕНИЕ ВЪРХУ НЕОБХОДИМОСТЪТА НА ВЪРАТА ВЪ БЕЗСМЪРТИЕТО НА ЧЕЛОВѢЧЕСКАТА ДУША.

(Продължение отъ I-ий брой)

Като се прави безцѣленъ и безсмисленъ отъ обща точка зрѣния, животътъ на всѣкой чловѣкъ, при отсъствието на вѣрата въ безсмъртието, необходимо е длъженъ да приеме чувствено, материално направление. Чловѣка съ всичкитѣ си помисли, стрѣмления и интереси е длъженъ да се прикове къмъ земята. Неговитѣ чувства и мисли, сж длъжни, тъй да се каже, да се оземнятъ. Всичкитѣ висши стрѣмления къмъ истината доброто и красотата, всичко що подужда на самопожертвувание длъжно е само по себе си да изчезне. Въ самата работа, на какво основание правитѣ распрѣдѣления на висши и висши стрѣмления, висши и висши блага, когато освѣтъ естественний животъ на земята, нѣма другъ животъ? Всичко което има отношение къмъ земята и къмъ настоящий животъ, това трѣбва и да занимава умътъ и сърдцето на чловѣка. Истинско, отъ тази точка зрѣния, ще бжде това, което е съгласно съ показанията на чувствата, добро — това, което не противорѣчи на чувствената природа на чловѣка, или, което ласкае чувственността и не се вазнася надъ нея. Разбира се, че при таквояъ направление на живота, въ основата на всичката чловѣческа дѣятелностъ трѣбва да лежи егизмъ, нѣ егизмъ грубъ и животински. Всичко, което стои надалечъ отъ настоящий животъ, или отъ ползата на отдѣлна личностъ, у чловѣка, който не вѣрва въ своето безсмъртие трѣбва да остави на заденъ планъ: общественното добро, което (добро) невѣрующитѣ въ безсмъртието на душата некатъ да направитѣ за най високъ мотивъ на дѣятелността въ този случай, когато то не може да послужи на интереса на трудящия се, на какво и да е поприще, индивидуумъ — трѣбва да се обърне напустъ звукъ. За какво да посвещавамъ дѣятелността си на обществото, или въобще на други, когато въ този краткъ животъ не остава време, както се слѣдва, да се погрижж за себе си и

да удовлетвори себѣ си, още повече, че службата и дѣятелността въ името на таки висока идѣя по нѣкога и твърдѣ често, се съеденява не само съ много или малко чувствителнитѣ за чловѣка жертви, нѣ и съ самопожертвуванието?

Като за мотивъ на най-високата дѣятелностъ, която нѣма нищо общо съ егизмътъ, указватъ, обикновенно, на безсмъртието въ памѣтѣта на потомството, на неговата признателностъ. Нѣ що е това безсмъртие на името, безсмъртие въ потомството, при отсъствието на вѣрата въ личното безсмъртие? То, изъ похвално, одушевляюще високитѣ личности на чловѣчеството, стрѣмление, безъ вѣра въ бждщия животъ, тѣбва да се обърне въ праздно, глупаво желание на извѣстността въ съвременното общество.

„Въ наше време, говори Русский писателъ И. А. Гончаровъ, материалистическия социализмъ, като огрича въ чловѣка чловѣка съ душата, съ правата на безсмъртието, проповѣдва нѣкаква си правда, нѣкаква си честностъ, нѣкакви си стрѣмления къмъ най-добъръ порядкъ, къмъ благородни цѣли, безъ да забѣлѣзва това, че всичко това става непотрѣбно при това, указваемо тѣмъ отъ случайни порядкъ на битието, гдѣто хората, по неговитѣ думи, тѣлятъ, се като мушници въ топло време на огроменъ стѣлбъ, ерѣцатъ се, мѣтатъ се, плодятъ се, хранятъ се, топикатъ се и изчезватъ въ безсмисленний процесъ на живота, за да даджтъ угрѣ мѣсто на другъ таквъ стѣлбъ. Ако това е тъй, то не трѣбва да се грижемъ за себѣ си, за да би къмъ крайтъ на живота да бждемъ нѣкакъ си по-добри, чисти, справедливи, подобрени. Защо? Само за прѣкарванieto на нѣколко десетки години ли? За това трѣбва да се събере въ запасъ, подобно на мравкитѣ, зърна за зимата, да се обладава умѣнието какъ да се живѣе, въ таквазъ честностъ, на която синонимътъ — барзипата, толкова зърна за да спигнатъ за прѣзъ живота, твърдѣ краткъ по нѣкога, за да бжде топло, сгодно. . . . Прочее, какви идѣли за мравкитѣ?! („обривъ“, т. 2).

И така при невѣрието въ задгробното съществуване, всѣкой чловѣкъ ще се потопи неизбѣжно въ чувствениий животъ, който по стрѣмленията си и по своитѣ интереси малко ще се отличава отъ животътъ на

животнитѣ: Тогава тѣзи, които щастлива-та случайност ги е поставила въ много или малко благоприятни за чувствения живот условия, които разполагатъ „сз капитал“ и, по такива начини, могатъ да удовлетворяватъ най малкитѣ прищѣвки на своята егоистическа воля; да посвещаватъ цѣлий си животъ на чувствения наслаждение и удоволствия, Богътъ за тѣхъ ще бжде *червото*, а девизътъ на живота — епикурейското правило „*дайте да ядемъ и пиемъ, защото умрѣ ще умрѣмъ*“. Това правило ще съставлява за тѣхъ всичката нравственностъ, — Неговото точно изпълнение—всичката мъдростъ, всичкитѣ закони. „Тогда, пише Прѣосвещенный Филаретъ, — не се гнѣви, ближний и братко, ако и ти станешъ храна на челоуѣцитѣ, които обичатъ да ядѣтъ и пиятъ, защото ако не си жалитѣ труда да си благоурѣждатъ собственый си животъ, за това, че „*умрѣ ще умрѣмъ*“. Тогѣ сжщо не ще си пожалятъ труда и за живота на друго, когото други день безъ остатъкъ ще погълне гробътъ. И така — забравението за бждѣщия животъ води къмъ забравение на всичкѣ добродѣтели и обязанности и прѣобрѣща челоуѣка въ скотъ или вѣрѣ. (Сл. Филар. въ д. воскр. и св. Алекс.)

Слѣдва.

ЗА ЗНАМЕНИЯТА И ЧУДЕСАТА ВЪ НАСТЯЩЕ ВРѢМЕ.

Много говорятъ „защо Господъ не прави днесъ такива чудеса и знамения, каквито е правилъ въ старо врѣме, напр. въ началото на Християнството?“ Така особенно си мислятъ и говорятъ любителитѣ на първобитието—(едноврѣмешното) т. е. старообряцитѣ, които искатъ, като на старитѣ Иудеи да имъ се прѣдставятъ непрестанно знамения и чудеса отъ Бога, както въ природното царство, така и въ царството на благодатта, като твърдятъ: че „днесъ не е тѣй както е било въ старо време: служението въ църквитѣ не е така, не сж такива служители, каквито трѣбва да бждѣтъ, исканитѣ думи, обрядитѣ и пр. и пр.; нѣма при това

и чудеса да ставатъ по свѣта; днесъ благодатта Божия се е присѣлила горѣ не небето.“

Читателю! Да ти не е чудно отъ мисльта на такива, които днесъ изобилствуватъ и говорятъ откровенно, а тѣ сж повечето отъ просвѣтената масса, които храни България, затова мисля, че моята скромна статия върху горното заглавие ще отговори съ обяснение на подобни заблудени млади християне.

Наистина, че Господъ Нашъ И. Христосъ, въ врѣмето на Своитѣ земенъ животъ правялъ много знамения и чудеса; Той и много болни исцѣлявалъ, и мъртви въскресявалъ, и бѣсове изгонвалъ, и съ малко хлѣбъ и хиляди хора насищалъ, всичко това най-ясно и пространно е писано въ Св. Писание. „Рукѣми же Апостолскими биша знамения и чудеса въ людехъ многа“. (Дѣян! 5, 12.) Но днесъ, може би Господъ да прави мо-малко чудеса, — защо? защото днесъ не сж толкова нуждни отъ колкото въ старо врѣме, тогазъ ся е чувствувало голѣма нужда при първоначалното възраждане на вѣрата и църквата Христова. Въ това врѣме когато още вѣрата Христова възникнала срѣдъ мрачността на язичеството, тя е изисквала за невѣрующитѣ повече знамения и чудеса или непосредствени Божии дѣла, които да просвѣтятъ тъмнотата. А днесъ Христовата вѣра просвѣтява умоветѣ и сърдцата на челоуѣцитѣ въ своята божественна свѣтлина и плѣни всѣкиго вътрѣшно съ чудесна сила къмъ нея, безъ обаче да има въикашни видими пособия. Тогава — въ врѣмената на И. Христа и Апостолитѣ — затова само сж се и обрѣщали къмъ христовата вѣра съ хиляди народъ, защото сж виждали много знамения и чудеса отъ небесный си Учитель и Св. Му Ученици. „Не е за насъ безчестия, но голѣма честь за това, че днесъ между насъ сж прѣкратени вече чудеснитѣ дарби“, говорилъ Св. Иоанъ Златоустъ. „Азъ днесъ нѣмамъ нужда отъ чудесата, говорилъ той. защото азъ — безъ чудеса се научихъ да вѣрвамъ въ Бога. На невѣрния трѣбва залогъ, а азъ който вѣрвамъ, не ми трѣбва нито залогъ, нито чудеса. Тѣзи (невѣрующитѣ) не би повѣрвали и тогазъ, ако би не видѣли чудо, затова биле направени за тѣхъ чудеса. И така, чудесата сж се давали за

тѣхъ не като за вѣрни, но като на невѣрни да но би станѣли вѣрующа.“ (Бес. 2 Дѣян. гл. 3 т. 3). „Чудесата сж не за тѣзи, които не вѣрватъ: но за тѣзи, които вѣрватъ“ (1 Кор. 14, 22). „Капернаумскитъ Царедворецъ само тогазъ повѣрвалъ въ Бога съ всичкото си домочадие, когато Господъ благоволилъ и изцѣлилъ сина му“. (Иоанъ 5, 53.) отъ това виждаме, че въ първитѣ вѣкове на Християнството, чудесата сж биле необходими не за вѣрующитѣ, но за невѣрующитѣ; и не за наше безчестие Господъ е намалилъ чудесата въ днескашно врѣме, но за голѣма честь и слава на Христовата вѣра.“ И е чудно, че за распространение на Христовата вѣра въ началото сж се давали душевни дарове и на недостойнитѣ — а днесъ сж праща даже и на достойнитѣ. Прочее, силата на вѣрата не сж нуждае отъ таквазъ защита.“ Говорилъ Св. Златоустъ. Слѣдователно, този християнинъ ее обявява за невѣрующъ и съмнителенъ, който въ настояще врѣме иска знамения и чудеса отъ Бога и подлѣжи заедно съ невѣрницитѣ Иудей на строго изубличение отъ Бога: Какъвъ е този родъ — лукавъ и прѣлюбодѣинъ — знамения иска?... Знамения нѣма да се даджтъ нему (Марк.) 8, 12; Мат. 12, 39). Въ правото ли сме си ний да искаме отъ прѣмждрия Създателъ непосредственний, извѣнрѣдени работи, когато Нему не е угодно да прави и когато всичко въ свѣта върви по единъ естественъ порядкъ за нашето добро — блаженство? Не грѣшимъ ли ний, гдѣто искаме да узнаемъ прѣмждростѣта, и всемогуществото на небесния Творецъ? Всичко за насъ Богъ е сътворилъ най-хубаво и умно го управлява, отъ насъ се изисква само да благоговѣемъ Неговото Всемгжщество и прѣмждростъ и да го прославяваме, като вѣрваме че Той и днесъ по нашата молба и обстоятелства е силенъ да направи знамения и чудеса, които сж благоприятни за Неговата Свята и съвършенна воля.

(Слѣдва)

ЗНАЧЕНИЕТО НА МИЛОСТИНЯТА ВЪ ВРѢМЕ НА СКРЪБЬ.

Въ царуванieto на Императора Александра Павловича, еднжжъ въ Петербургъ

стареца Хазарий го повикали въ кжщата на единъ царски сановникъ (голѣмецъ) К., който въ това врѣме испаднѣлъ въ немилостъ отъ Царя. Жаната на сановника помолила О. Хазария: „помолисе О. Хазарий, за дано би работата на мжжа ми да получи добъръ край.“ — „Добрѣ“, отговорилъ О. Хазарий, — „трѣбва да се молятъ и тѣзи, които стоятъ близо до Господаря.“ Съпругата му, като знаела за началницитѣ на мжжа ѳ, казала: „ний всичитѣ тѣхъ ги молихме, но видѣхме че нѣма ни най-малка надѣжда.“ „Вий тѣхъ ичъ недѣйте ги моли; но дайте ми нѣколко пари.“ Тя му изсипала нѣколко златни монѣти. Не, такива не ми трѣбватъ, нѣмате ли мѣдни или нѣкои срѣбърни на дребно? Тя заповѣдала да му даджтъ тѣхъ и други. О. Хазарий взелъ паритѣ и си отишѣлъ. Цѣлъ день той ходилъ по улицитѣ и въ такива мѣста, гдѣто си прѣдполагалъ да може да намери бѣдни на които раздалъ тѣзи пари. Надъ вечеръ ся върнѣлъ въ кжщата на К. и съ увѣренность имъ казалъ: „слава Богу, обѣщахъ; всичитѣ царски първенци сж съ васъ.“ Зарадваната жена отишла и обадила на болния си мжжъ и К. повикалъ при себѣ си О. Хазария да му поблагодари за ходатайството прѣдъ царскитѣ велможи. Още Хазарий не ся отдѣлилъ отъ лѣглото на К., ето че пристига аберь, че работата сж свършила благополучно. К., отъ радостъ почувствувалъ утѣшение и лѣкота отъ болестѣта си, като попиталъ О. Хазария: кой отъ най-ближнитѣ при Царя е билъ по-расположенъ за менѣ? сѣтнѣ той узналъ, че най-близкитѣ до Господа, по думитѣ на О. Хазария, сж били сиромаснѣтъ, на които е раздалъ паритѣ и тѣ сж молили на Бога за него.

(Кормчий).

РОДИТЕЛИТѢ И ДѢЦАТА.

Въ днескашно врѣме често се слуша оплаквание отъ дѣцата: тамъ, слушашъ, дѣцата не почитали родителитѣ си — често ги оскърбѣвали, а другадѣ — съвсѣмъ развратени: занимавалися съ кражба, прѣдали сж въ пиянство и разглезенность. Господи! Какво е това? Отъ какво сж се развратили тѣзи наши дѣтца? Гдѣ е причината на всичко това? Родители! Не стоваряйте вината

върху други за тази развратност на дѣцата си; добръ ще сторите да провѣрите прѣди всичко себе си: *ако дрвото е добро, добръ плодъ дава, а ако е гнило и плодетъ му сж гнили.* Нашитѣ дѣца, не казвамъ за не доброто имъ възпитание, — още отъ отробата на майка си сж наклонни къмъ разваленъ животъ. „Се бо въ незаконнихъ зачатъ есмъ и во грѣсѣхъ роди мя мати моя (Пс. 50) и викалъ царь Давидъ, като е оплаквалъ грѣховетѣ си.

Дѣцата иматъ образъ и подобиe на своитѣ родитѣли. Всичко добро и хубаво и всичко лошо и зло родителтѣ го прѣдаватъ още при самото зачатие на дѣцата си; отлични душевни дарби — умственни способности, добро сърдце и обратното: душевни недостатъци и нравственни пороци; а тѣй сжщо: тѣлесни достоинства—цвѣтъ и красота, лице, здрава сила и здравие и обратното: всички тѣлесни недостатъци и пороци—всичко това сж прѣдава на дѣцата отъ родителитѣ имъ по наследство. „Бацитѣ ни съгрѣшихъ: тѣ не сжществуваатъ и ний носимъ незаконнието имъ“, викалъ сж плачъ единъ пророкъ (плачъ Иеремиевъ 5, 7).

Родители! Внимавайте! Вий сте се прѣдали въ негрезвенностъ, растроявате себе си и отравяте кръвта си съ спиртни питиета; знайте, че отъ васъ ще се родятъ дѣца съ заразна кръвъ. разположени къмъ спиртни питиета, тѣ ще порастѣтъ и ще трѣгнатъ по дирята ви—по вашитѣ пѣтица даже и ще ви задминжѣтъ—ще ставѣтъ още по-върли пияници, заразени отъ вашата кръвъ вие освѣнъ, че ги прѣдрасполагате къмъ пиянство, но имъ причинявате да страдатъ отъ разни болѣсти: да съхнжѣтъ, да жълтѣятъ и да ослабватъ отъ това се появява у тѣхъ: мързель и не искатъ да се трудятъ за което привикватъ къмъ кражба—ето неотразия отпечатъкъ отъ послѣдствята на пиянството, което наслѣдили дѣцата отъ тебѣ!

Вие правите, развратничувствувате! Помнете, че нито една ваша блудкава дума не пада въ каменна почва безъ да принесе плодъ. Който блудствува, е казано въ Св. Писание, той прави грѣхъ на тѣлото си (Лор. 6, 18); т. е. лошитѣ помисления, срамнитѣ думи и всички лоши дѣяния сж лошо отразяватъ на тѣлото, а слѣдъ раставянието ду-

шата съ тѣлото—и на душата. . . . .

Отъ това слѣдва: въ каквото нравствено състояние се намира бащата, въ такова се ражда и дѣтето отъ него,—често се случва, че развратний баща прави и дѣцата си да бжджтъ разположени къмъ разврата; а заедно съ това произлизатъ и тѣлѣснитѣ недостатъци: така щото дѣцата лесно се разпознаватъ: по гласѣтъ, по лицето и по разнитѣ други вжнкашни признаци, че сж отъ развратенъ баща.

Отъ добри и милостиви родители се раждатъ добри и милостиви дѣца, които още отъ ранната си младостъ отдаватъ щедро, на други, каквото иматъ въ ржцѣтѣ си. а отъ скѣперни родители, които се скѣпятъ и не искатъ да даджѣтъ и най-малко нѣщо било на църква или сиромаси, отъ такива родители се раждатъ дѣца съ сжщитѣ жестокости и скръбни себѣлюбия?

Ето защо въ днескашно врѣме дѣцата сж станжли зли и порочни. Ний сме виновати за всичко това. Не може лошо дрво да даде добри плодове. (Мат. 7, 18).

Родители, елате въ себе си! Видите, че ако не поправите себе си—своето си поведение, не можете исправи и дѣцата си,—о, нефѣйте очаква добръ животъ! Нашитѣ бжджци врагове, които ще ни глобяватъ и итезаватъ сж сжщитѣ наши дѣца. Колко е тѣжко да търпятъ родителитѣ отъ своитѣ дѣца! Не ще търпятъ само едни оскръблениа. Гледатъ, че дѣцата имъ сж развалени и признаватъ, че тѣ сж сами причина на тѣхната гибель,—трѣбва да иматъ каменно сърдце, за да не можатъ да чувствуватъ ужаснитѣ оекждения на съвѣстѣта си! А бжджщето какво ще е? !

Всяко дрво, което не прави добръ плодъ е казано въ Евангелието, сж отсича и вз огнь сж хвргля (Лук. 3, 9). Огньтъ, двойний огнь геенский, чака въ бжджщия животъ порочнитѣ родители, тѣ ще отговарятъ и за себе си и за дѣцата си. *Който има уши за слушани, нека слуша.*

(*Душеполезний събѣседникъ.*)

КРАТКОСТЪТА НА ЖИВОТА.

Нѣкои добронравни чловѣци, като сж говорили за тукашниятъ животъ, употребя-

вали сж разни сравнения, които изразяватъ краткостта му. Ето нѣкои отъ тѣзи сравнения:

Живота е дълъгъ колкото педа.

Той прѣминува, като лѣтки кораби и като орелъ който лѣти възъ ловътъ, или като стрѣла, която върви толкозъ бърже, щото не може да се види.

Той е като една слънчева заря, която минутно се явява на облацитѣ.

Той е като сѣнка.

Той е краткъкъ сънъ).

Той е като потокъ, който тече изъ стръмнината на една планина.

Той е като една измама.

Той е като последниятъ часъ наношъта.

Като животътъ е такъвъ, щото мъдритѣ хора употребяватъ такива изяснения за да покажатъ краткостта му, то, колко е по-трѣбно да се приготвими за неговийтъ край. Нека живѣемъ спорѣдъ волята Божия, щото когато се върни този нашъ животъ, да можемъ да наслѣдимъ вѣченъ животъ.

Злобата на нѣкой да тѣ не безпокои, но тържествувай надъ нея сънай-голѣмо величие на духътъ си; нека тя, като прахъ да падне прѣдъ тебѣ, а не ти прѣдъ нея.— Злото само по себе си е сокрушение, а поруганата добродетель, ако тя и да е на поругание, но стои всѣкока на висотата си — само не пада, ако не е побѣдѣна отъ злото.

Да палишъ свѣщъ прѣдъ иконата е хубаво; нъ по-хубаво е, ако принасяъ въ жертва къмъ Бога и къмъ ближния си гореща любовь; но още по-хубаво е, ако заедно се изпълнятъ. Ако палишъ свѣщъ, а любовь къмъ Бога и ближния въ сърдцето си нѣмашь; скъперничествувашъ, не живѣешъ тихъ животъ,—навѣрно, че твоята жъртва ще бжде на пусто.

(Изъ дневника на Иоанна Ильича)

ПО ЦЕРКОВНАТА ПРАКТИКА.

Вслѣдствие намалението на длъжноститѣ диякони изъ повечето катедрални църкви, не малко се е възбудило въпросъ за извършване Богослужението отъ нѣкол-

ко священници безъ дияковъ. Този въпросъ е билъ повдигнатъ най-първо въ Россия, а положително ерѣшенъ въ Цариградский съборъ 1301. Великата и сугубата ектении съ възгласитѣ да ся казватъ отъ по старий свѣщенникъ, а останалитѣ ектении съ възгласитѣ — отъ останалитѣ священници поочерѣдно. Старий свѣщенникъ кади при четението на Апостола и въ врѣме на Херувимската пѣсень, носи Евангелието при малкий входъ и чете Евангелието. Въ време на вел. входъ, носи св. чаша и произнася „Благочестиваго“; слѣдующитѣ прѣдъ него носятъ дискоза и Св. кръсть и именуваъ царствующата фамилия по озаконената формула и свършва най-последъ стар. свѣщенникъ, той извършва всичко, като почне отъ „миръ всѣмъ“) послѣ възгласа „милостию и щедротами“) до „и да будетъ милости“; възглася: „и сподоби насъ“ взема и Св. чаша и произнася: „со страхомъ, Божиимъ“ и „всѣгда и нинѣ.“ Той свършва и отпуса.

Не можемъ да не удобримъ и този обичай, когато нѣкои священници практикуватъ при причастяване когато види, че въ църквата донасятъ дѣца заразени отъ нѣкаква епидимическа болестъ за причастение, за да прѣдпази да не зарази съ лжжицата слѣдующитѣ, истрива добръ съ покровеца Св. лжжица. Въ сучай, че ся появи въ енорията на нѣкой свѣщенникъ заразителна болестъ, като: дифтеритъ и отъ нея много лесно може да ся придаде на други чрѣзъ причастяване, то въ такъвъ сучай, трѣбва да съвѣтва родителитѣ съвсѣмъ да не носятъ таквито дѣца въ църква, а слѣдъ като оздравятъ да ги довеждатъ; но и тогазъ свѣщенника трѣбва да истрива, както лжжицата, така и устата на дѣтцата съ особено чисто платно, което да изгаря послѣ причастението.

Новини отъ церковно-общественний животъ въ другитѣ държави.

Католическото духовенство въ Франция, както ся вижда почнува да работи всѣ повече и повече по-дѣятелно, като взема непосредственно участие въ излѣкуванието на общественнитѣ страсти. Отъ съобщенията на вѣстникитѣ може да се разбере, че въ тѣзи мѣста, гдѣто е силна социалистическата партия; тамъ тѣ устроявали общества за работници, театрални салони, откривали кантори за сбирания и доставяние на работници, безплатни гостилници и пр., — въ градоветѣ пакъ, гдѣто квартирували войници—устроявали общественни салони съ биларди и други игри за войницитѣ, които сж позлували съ безплатно ядение.

Протестанизмътъ въ Франция ся заблѣзва, че съ голѣмъ усиѣхъ ся распространява. Въ началото на настоящитѣ вѣкъ Френскитѣ протестанти били само 121 духовни лица, а нито едно благотворително учрѣждение, нито едно училище, — днесъ у тѣхъ броятъ 1000 духовни лица на 100,000 енориоти, 35 сиропиталища, 42 болници, около 2000 начални училища, — при това, за разни благотворителности ежегодно жертвуватъ повече отъ 2 мил. лева, по мисионерства въ язическитѣ страни 478,000 лева, за училища 227,000,—протистански вѣстници въ Франция излизатъ до 63.

Въ Америка ежществуватъ 45 протистанско—евангелически — християнски — мисионерски дружества прихода на които прѣвъ истекпата година е достигалъ до 6,090,000 долара. Участвуващи въ воденето на мисионерското дѣло сж 14,000, между тѣхъ 1450 сж посвятени; 1200 отъ тѣхъ иматъ при себѣ си и жени, които имъ помагатъ, като помощници въ мисионерството; общото число на обърнатитѣ отъ язичество въ християнство възлизатъ до 646,000, училища 4,900 въ които ся учатъ 147,000 дѣца.

Висшитѣ учебни заведения въ отношението съ общото число на населението въ разнитѣ европейски страни.—Въ Англиж при 29

милиона население има 7 университета, въ Австро-Унгария—11 при 41¹/₂ мил. жители, въ Франция—15 при 38¹/₂ мил. жит., въ Германия—20 на 49¹/₂ мил., въ Италия—17 на 30 мил., въ Испания 10 на 17¹/₂ мил. Швейцария има 6 университета на 3¹/₂ мил., Нидерландия 4 на 4¹/₂ мил., Белгия 4 на 6 мил., Ирландия 3 на 5 мил., въ Россия едно на 12 мил., въ Швеция и Норвегия — едно на 1²/₃ мил. жители. Що се касае до числото на слушателитѣ при висшитѣ учебни заведения, то въ Англия се пада единъ на 1511 жители, въ Германия 1 на 1580; въ Франция 1 на 1683, въ Австрия 1 на 1722, въ Италия 1 на 1756, въ Унгария 1 на 3609 жители отъ цѣлото число на населението.

УЧЕНИЕТО Е СВѢТЛИНА, А НЕВѢЖЕСТВОТО Е ТЪМНИНА.

(разказъ)

(Продължение отъ брой I-ий).

Ако вземешъ своитвенно да го запитаешъ, защо се опасявате отъ да не почитате святиитѣ икони, когато на тѣхъ е изображенъ Самъ Господъ, Пресвятая Богородица, Св. угодница? видите, че ний не се покланяме на идоли; на джски, а на тогози който е изогравиранъ на джската. А той, протистантина, начаса ще ти отговори противното. Известно е, че ний сме хора глупави—неучени и не сме въ положение да му отговоримъ; но когато дойде поповийтъ синъ и вземе да му говори право въ очитѣ по Св. Писание, гледашъ че го нѣма тамъ. Поповийтъ синъ е ученъ, затова и протистантитѣ бѣгатъ да водятъ прѣние съ учениитѣ. Ето, че това е истина: учението е свѣтлина, а невѣжеството — тъмнина,“ затова азъ искамъ да испратимъ нашиятъ Василча на училище; вѣичко тамъ е хубаво: ще се научи да ни чете отъ Св. Писание, вѣрвамъ че нѣма да се излжжемъ; а азъ като единъ неграмотенъ човѣкъ, много пѣти се замислювамъ върху тѣхнитѣ думи; пусти дияволи като, че ли казва, приеми това то е истина.“

— „А по моему,“ каза Мария: и който се гневи отъ протестанскитѣ думи, хубаво ще направи да иди при попъ Петра, той ще му ги изгълкува

— „Наистина! Попътъ за това е туренъ за да би ни училъ! ами защо прогистантитѣ не обичатъ нашитѣ попови? затова, че тѣ ни учатъ на истината, и ни казватъ да се не увличаме въ тѣхнитѣ заблуждения....“

— „Е, стига толкова! Стана вече сръдъ. нощъ. Стани да се помолимъ на Бога!

— „Наистина! А Василча да испратимъ ли на училище?“

— „Ще го испратимъ, но най-напрѣдъ ще му откупимъ идущата недѣля литургия!

— Да, падасе, това е християнски обичай.... Азъ сега трѣбва да се помоля на Бога.“

Слѣдъ това, Радю Ивановъ се исправилъ прѣдъ иконостаса, гдѣто сж били турени Св. икони, чисти, свѣтли, и отгорѣ покрити съ чиста покривка; той почнълъ полегка безъ да бърза да се кръсти и си шпънялъ нѣкои молитви. . . . отъ които сж се чували само тѣзи: „во имя Отца“, — „Царю Небесный“, — „Вѣрую,“ — „Богородице дѣво,“ повече молитви не знаялъ и продължавалъ да се моли, каквото знаялъ: „Господи бжди милостивъ къмъ насъ грѣшнитѣ! запази нашата православна вѣра, запазина, Господи, и отвърди ни въ нашата вѣра! Прости ни, Господи, съгрѣшенията, както и на тѣзи, които ни заблудяватъ съ своитѣ си криви вѣрвания“. . . . Дълго, дълго врѣме, Радю Ивановъ ся е молилъ и кръстилъ и отъ всѣ сърдце е правялъ поклони до земята; най-послѣ, като свършилъ молитвата си, отишълъ да обиколи домакинството си, слѣдъ което прѣкръстилъ постѣлката (лѣглото си) и себѣ си и си лѣгналъ. — „Не, каквото и да си говорятъ протестантитѣ, всѣ не е така: тѣ челото си не прѣкръстватъ, не обичатъ святия кръсть; а пъкъ ний православнитѣ, и спокойно си спимъ, не се страхуваме отъ неприятелъ, защото кръстятъ Господенъ отъ който бѣга диавола, той ни пази отъ всичко. . . .“

Господи! прости насъ грѣшнитѣ! Прѣсветая Богородице, спаси ни! Святий Никола, моли Бога за насъ!“

Радю Ивановъ вече заспалъ; никой не можалъ да чуе неговитѣ думи; единъ Богъ само го смирилъ, както и ангелътъ храни-

тель който стоялъ надъ него радостно.

Радю Ивановъ го почитали всички въ с. П. . . . той билъ селянинъ: твърдъ, основателенъ и истиненъ, въздържателенъ, работливъ и, главно благочестивъ; нито една литургия не е препускалъ въ празнични дни, които е прѣкарвалъ праведно, никога той не е позволявалъ на себѣ си, нито на семейството си да работятъ въ празнично врѣме, даже лѣтно врѣме въ най силната работа, не е излизалъ въ празниченъ день да работи по полето. — „Господъ дава да ся роди, казвалъ той: „Господъ и ще даде врѣме да ся прибере.“ Святийтѣ пости Радю Ивановъ, не ги омърсявалъ всѣкоя година той говѣялъ и се причащавалъ; убичалъ да слуша словото Божие, за което и въспиталъ дѣцата си въ страхъ Божий.

Този набоженъ и обичливъ челоуѣкъ, Господъ го благословилъ: всичко у него било доволно, както въ двора, така и на хармана му; той не билъ скѣперникъ, помагалъ на сиромаси; и дѣдо Господа го благословилъ: той ималъ вече дъщеря: скромна, работна и смиренна Гана, двама синове: Василъ и Гавраилъ.

Слѣдва.

БЕСѢДИ ВЪРХУ ХРИСТИАНСКОТО БОГОСЛУЖЕНИЕ.

БЕСѢДА ПЪРВА.

За важното значение на общественото богослужение и за мѣстата гдѣто то се извършва.

(Продължение отъ I-ий брой)

Този способъ, братия мои, е единственъ, за да се служи истинно на Бога. Безъ него все е едно, че насъ ни нѣма въ Церквата. Като се отнасяме безъ внимание и разбиране къмъ това, що виждаме и слушаме въ Церквата, ний показваме, че се не боимъ отъ Бога, нѣмаме къмъ Него никакво благоговѣние, не Го слушаме, когато Той ни вика. Него, Господа Бога Нашего,

по изражението на царь-пророкъ Давида, достойно гохвалят: Олънцето, Луната, всичкитѣ звѣзди; голѣмитѣ риби и всичкитѣ хълмове, плодоноснитѣ дървета и всичкитѣ кедрѣ, звѣровѣтѣ и всичкий скотъ, пълзящитѣ животни и всичкитѣ птици (Пс. 148, 3, 7-10). Человѣкътъ ли не ще въспѣи своятъ Творецъ и Бога разумно? Христианина ли не ще прослави своятъ Спасителъ и Искупителъ достойно? Не, да не бѣде това.

Колко послѣ това сж прѣстѣпни, достойни аз Божийтѣ наказания и гнѣвъ, тѣзи изъ именуящитѣ се за православни Христиани, които не считатъ за своя свѣщенна обязанность да присѣтствуватъ при богослужението на Църквата?! Не разбираме тукъ тѣзи, които не посѣщаватъ Божийтѣ Храмовѣ по болѣзненни и други уважателни причини. Мнозина и даже твърдѣ, научени отъ разни лъжци, които не ходѣтъ по Христовия пѣтъ, говорятъ, че, дори, не трѣбва да ходимъ въ Храмътъ да се молимъ, а можемъ да се молимъ на всекъдѣ, на всеко мѣсто.

Внимавайте, братия, какъ опасно отивате. Истина е, че цѣлата земя, като творение на Божийтѣ рѣчи, е „мѣсто на заселъцето на Божията слава“ и на всеко мѣсто може да се отправя слава на невидимата Бога, да му се покланя и да Му се служи; но има мѣста, които по значението си заслужаватъ особено внимание въ работата при Служенето Богу: такива сж Божийтѣ Храмовѣ Тѣзи мѣста за общественото богослужение отъ началото бивали избиранни и устроявани (Втор. 12, 13—14) по указанието на Самаго Бога, чрѣзъ Неговото откровение, явяване или друго какъво Божие благоудане. На тѣзи мѣста биде въздигнати жертвеници за молитва и жертвоприношения на Бога (Бит. 8, 20). Така, въ врѣмевата на дрѣвнитѣ патриарси, биде „Клятевий Кладенецъ“ и Ветиль (Бит. 21, 23—33; 28, 10, 22), въ врѣмето на израилекитѣ царѣ „руцето на Орни Нусеянина“ (2. Цар. 14, 17—25) и др. Моисей, по Божнето повеление и по начипѣтъ показанъ нему отъ Самаго Бога направилъ посрѣдъ странствуящия израилски народъ подвиженъ Храмъ или скиния, на мѣсто която Соломонъ въздигналъ великолѣпенъ Храмъ. Въ този Храмъ, до искупванието и освѣщеннето на свѣтътъ чрѣзъ кръстната жертва на Божий синъ, се извършва-

ло служение на истинския Богъ. Послѣ искупванието на свѣтътъ отъ Божия Синъ, който развалилъ работитѣ на диавола и освѣтилъ земята, мѣстата за общественото Богослужение се умножили, съгласно думитѣ на Спасителя: „ще дойде часътъ, когато нишо на тази гора, нишо въ Иерусалимъ ще се покломятъ Богу. (Иоанъ. 4, 21). Началото имъ е указано отъ Самия Спасителъ, по повелението на когото Неговитѣ ученици приготвили въ Иерусалимъ за извършванието на Тайната Вечеря особена „горница, велику, поставану, готову (Мар. 14, 15) и въ тази стая еднодушно въ молитва и моление очаквали и получили Светий Духъ, който имъ билъ обѣщанъ (Дѣян. 1, 13—14; 2, 1).

(Слѣдва)

ОБЪЯВЛЕНИЕ.

Всякой свѣщенникъ на Христовата църква, безусловно е задлъженъ да знае Св. Писание; но кой отъ тѣхъ може да удържи въ паметъта си цѣлото съдържание на библията и да бѣде всекогда готовъ да даде отговоръ на този или оный въпросъ, на основание Словото Божие? То се касае до религията! Въ всекой случай много е ползливо да се има на рѣчи една справна (паралелна) книга, както на духовно лице, така и на всеки християнинъ, която ще бѣде не малко пособие при съставяването на проповѣди, и голѣма услуга на всеки, който се държи о учението на Бога и тѣтлелно води своя животъ по Божийтѣ заповѣди. Прѣдъ видъ на тази външоца нужда, редакцията ни е турила подъ печать подобна книга подъ название „Удѣлгелъ“ на всички гезетове, находящи се въ Св. Писание и които сж необходими при съставяването на проповѣди за въ разни случаи и т. н. Всеки който желде да си я има нека се отнесе до редакцията.

Цѣната ѳ ще бѣди 1 левъ.

ОТЪ РЕДАКЦИЯТА

(Священникъ М. Г. Милковъ.
РЕДАКТОРИ:
(Учитель: Гр. Несторовъ.

народи и язичници: защото сѣко царство и народъ си иматъ по единъ ангелъ пазителъ. Тѣ поучаватъ чловѣцитѣ да въздаватъ приличната честь на сѣко началство споредъ степенитѣ му. Тѣ въздигатъ чловѣцитѣ на висока честь и слава и ги наставляватъ да прегледатъ сиромаситѣ, за слава Божия и да имъ помагатъ въ сичкитѣ потреби.

Архангелитѣ сж голѣми благовѣстници (хаберджи), които показватъ Божиитѣ голѣми работи и откриватъ Неговата воли, като приемватъ извѣстие отъ горнитѣ чинове и казватъ на долнитѣ ангели: а долнитѣ убяждатъ на чловѣцитѣ. Архангелитѣ умножаватъ християнската вѣра, просвѣщаватъ чловѣческия умъ да разумѣ евангелската истина и откриватъ тайнството на православната вѣра.

Ангелитѣ сж близо до свѣта, които обаядатъ малкитѣ тайни Божии, Неговата воли на чловѣцитѣ и ги наставляватъ да живѣятъ праведно. Тѣ пазитъ сѣкого чловѣка и го крѣпятъ да не падне въ зло; ако ли падне подемватъ го да стане и никога не го оставятъ, ако нека той да стане.

Сичкитѣ тѣзи деветъ чинове, ангелски, макаръ и да иматъ разни имена, споредъ службата си, нѣ сичкитѣ се казватъ ангели, сирѣчь: слуги; защото слугуватъ на Божието повѣление. Тѣхното слугуване не е равно, нѣ сѣкой споредъ чина си има и службата си: защото Богъ не открива равно на всичкитѣ своитѣ тайни, нѣ чрѣзъ горнитѣ чинове просвѣщава долнитѣ както видѣ пророкъ Захарій. Той като хортувалъ съ единъ ангелъ, видѣ другий като слѣзвалъ и го посрѣвшаватъ да му убади да се върни и да кажи на пророка какво ще стане на Иерусалимъ. Тѣй казва и пророкъ Даниилъ: че ангелъ на ангела казвалъ да му убади видение. И така долнитѣ ангели приемватъ чрѣзъ горнитѣ извѣстие (хаберъ) за Божиита воля и се проваждатъ отъ тѣхъ на служение. За туй православнитѣ християни празнуватъ днесъ праведно събора на сичкитѣ ангели и молятъ се на тѣхъ за помощъ: защото тѣзи сичкитѣ ангели ще се събиратъ на страшния съдъ Божий, кога доди Христосъ да съди живитѣ и мъртвитѣ и ще ги проводи да събиратъ сичкитѣ Божии избранници отъ четиритѣ страни на свѣта. За косто и ние днесъ се молиме дано събиратъ съ Божиитѣ избранници и насъ, които почитаме и славиме тѣхния празникъ.

Надъ сичкитѣ деветъ чина ангелски началникъ е архангелъ Михаилъ, който е поставенъ

отъ Бога: защото, когато проклѣ Богъ денницата съ сичкия десетий чинъ и го направи отъ най-свѣтливъ ангелъ, най-тъмний и черний диаволъ и сатана, испжди го отъ небето и падна въ бездната (въ срѣдиземната дълбочина) заради своята гордостъ. Тогава архангелъ Михаилъ, който съдеше най-долу, като видѣ че денницата пада, събира сичкитѣ чинове ангелски и викна съ голѣмъ гласъ: внимавайте сички ангели, станете съ страхъ прѣдъ Бога, който е създалъ насъ, да не помислиме нѣщо зло срѣщу Бога. Внимавайте що е това, което пострадаха най-свѣлитѣ ангели и станаха най-черни и паднаха за гордостята си отъ небето въ ада. Туй като изрѣче Михаилъ на Ангелския съборъ отъ тогава началъ да стои на първого мѣсто при херувимитѣ и серафимитѣ и да пѣе съ сичкитѣ небесни чинове тържественната пѣснь свиятъ, свиятъ, свиятъ Господь саваотъ, исполнѣ небо и земли слави твоеи. И туй събрание, дѣто събра Михаилъ всичкитѣ ангелски чинове и рѣче: внимайте, нарѣчи се ангелски съборъ сиречь: внимайте, съгласие и единомислие, защото всичкитѣ купно славятъ свитата тронца единомисленно. Тѣй трѣбва и ние съ любовъ, съгласие и единомислие да славиме Бога, съ нашитѣ прѣстени уста сега и всегда и во вѣки вѣковъ Аминъ.

По исправението на църковното пѣние.

Този, който посѣщава по-често църковното Богослужение, ако слуша съ внимание пѣнието отъ нашитѣ пѣвци и четци, на часа ще заблѣжи, че пѣнието е испорчено и се има нужда отъ поправяние. . . . При избилнитѣ искривения на разни думи, ний ще приведемъ за сега само нѣколко, напр.: при ектенията, пѣвцитѣ и четцитѣ пѣятъ така: слѣдъ първото прошение пѣятъ: „Госиоди иомѣлуй“ . . . а слѣдъ второто и слѣдожитѣ: „Госиоди иомѣлуй“ . . . Правилно, както се слѣдва трѣбва да ся пѣе: „Госиоди иомѣлуй“. Понататъкъ: въ херувимската пѣсень думитѣ: „отложимъ“ нѣкои го пѣятъ „отложимъ“ а когато повтарятъ сжщата дума произнасятъ я: „от.ложимъ“ . . . . Правилното е: „отложимъ“ . . . . Въ сжщата пѣсень думата: „невидимо“, нѣкои го пѣятъ така, а други: „невидимо“ слѣдва да се пѣе: невидимо“ . . . . Въмѣсто „и духовитвоему“ пѣятъ „и духови твоему“ . . . Въ пѣсенята: „Возбраной воеведѣ“ вмѣсто: „свободѣ“ свободѣ“. Обръщамъ вниманието, коумо се слѣдва.